

ΠΛΗΡΕΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΡΧΑΙΩΝ [7^Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ + ΑΔΙΔΑΚΤΟ]

A. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αριστοτέλους, Πολιτικά, Α1.12, 1253a29-39

Φύσει μὲν οὖν ἡ ὁρμὴ ἐν πᾶσιν ἐπὶ τὴν τοιαύτην κοινωνίαν· ὁ δὲ πρῶτος συστήσας μεγίστων ἀγαθῶν αἴτιος. ὥσπερ γὰρ καὶ τελεωθεὶς βέλτιστον τῶν ζώων ἄνθρωπος ἐστίν, οὕτω καὶ χωρισθεὶς νόμου καὶ δίκης χεῖριστον πάντων. χαλεπωτάτη γὰρ ἀδικία ἔχουσα ὄπλα· ὁ δὲ ἄνθρωπος ὄπλα ἔχων φύεται φρονήσει καὶ ἀρετῇ, οἷς ἐπὶ τὰναντία ἔστι χρησθαι μάλιστα. διὸ ἀνοσιώτατον καὶ ἀγριώτατον ἄνευ ἀρετῆς, καὶ πρὸς ἀφροδίσια καὶ ἐδωδὴν χεῖριστον. ἡ δὲ δικαιοσύνη πολιτικόν· ἡ γὰρ δίκη πολιτικῆς κοινωνίας τάξις ἐστίν, ἡ δὲ δικαιοσύνη τοῦ δικαίου κρίσις.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A.1.

Να αντιστοιχίσετε νοηματικά όλες τις λέξεις / φράσεις του κειμένου της Στήλης **A** με την λέξη της Στήλης **B**. Μία λέξη της Στήλης **B** περισσεύει (Μονάδες 5).

α. τελεωθεὶς

1. Ερωτικές ηδονές

β. ἀφροδίσια

2. Λαιμαργία

γ. ἐδωδὴν

3. Φθάνει στην τελειότητα του

4. ορθή εφαρμογή

A.2.

Να χαρακτηρίσετε την κάθεμία από τις παρακάτω περιόδους με τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 2), και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με τις φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 2).

1. Κι εκείνος που τη σύστησε πρώτος έγινε αιτία των μεγαλύτερων αγαθών
2. Η δικαιοσύνη δημιουργεί τη συνοχή στην πόλη.
3. Ο άνθρωπος είναι το πιο άγριο όν όταν διαθέτει αρετή.
4. Η δικαιοσύνη είναι πολιτική αξία

A.3 .

Σε ποια λέξη του αρχαίου κειμένου αναφέρεται το επίθετο **πολιτικόν** (Μονάδα 1)

(μονάδες 10)

B1.

<< ό δὲ πρῶτος συστήσας μεγίστων ἀγαθῶν αἴτιος>> Τι εννοεί ο Αριστοτέλης με την συγκεκριμένη φράση του κειμένου ; Σε ποιον αναφέρεται αποκαλώντας τον ευεργέτη;

(μονάδες 10)

B2.

*Ποια λογική σχέση συνδέει τις έννοιες **φύσις και τέλος**, όπως χρησιμοποιούνται εδώ από τον φιλόσοφο;*

(μονάδες 10)

B3. 1.

Να γράψετε στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθεμία από τις παρακάτω θέσεις, τη λέξη Σωστό, αν είναι σωστή, ή τη λέξη Λάθος, αν είναι λανθασμένη:

1. Όλοι οι άνθρωποι γνωρίζουν την αλήθεια, τις Ιδέες, σύμφωνα με τον Σωκράτη.
2. Ο Κριτίας ανήκε στους Τριάκοντα Τύραννους.
3. Ο Σωκράτης απέρριπτε την αξία της συμβολικής μυθικής αφήγησης.
4. Ο Ησίοδος τηρεί αισιόδοξη στάση απέναντι στην ιστορική πορεία του ανθρώπου.
5. Ο δραματικός χρόνος της Πολιτείας είναι το 424 π.Χ
6. Κατά την περίοδο που ο Αριστοτέλης επέστρεψε στην Αθήνα την Ακαδημία τη διηύθυνε ο Ξενοκράτης .
7. Ο Αριστοτέλης χαρακτήρισε την Αθήνα παγκάλη . (μονάδες 7)

B3. 2.

Να συμπληρωθούν τα κενά στο παρακάτω κείμενο :

Στο μέρος αυτό του έργου ..... περιγράφει κυρίως τους τρεις παρόντες σοφιστές. Ο Πρόδικος και ο..... είναι μάλλον γελοιογραφικά σχεδιασμένοι. Και οι δυο παρουσιάζονται ως επιδεικτικά ....., ο πρώτος μανιακός με τους ορισμούς των εννοιών (πράγμα για το οποίο εισπράττει τα ειρωνικά σχόλια του Σωκράτη), ο δεύτερος ..... και ρητορικός. Θα έλεγε κανείς πώς όλο το αντισοφιστικό πάθος του Πλάτωνα ξεσπά στην περιγραφή της ρηχότητας και της μεγαλομανίας αυτών των δύο. Ο Πρωταγόρας, αντιθέτως, παρουσιάζεται μεν ως αλαζονικός και γεμάτος ....., η σημαντική θέση όμως που ο στοχαστής αυτός κατείχε στην ιστορία της ελληνικής σκέψης δεν υποβαθμίζεται σε καμία περίπτωση. Παρ' όλο που ο Πλάτωνας τον δείχνει να αγανακτεί με τις συνεχείς ..... του Σωκράτη, σε σημείο να θέλει να σταματήσει τη συζήτηση αν ο συνομιλητής του δεν τον αφήσει να αναπτύξει όπως αυτός νομίζει τις απόψεις του, είναι προφανές πως ο πρωταγορικός ..... αντιμετωπίζεται ως άξιος σεβασμού. Γι' αυτό και στην περίπτωση του, η σωκρατική ειρωνεία είναι πολύ διακριτική, ο Σωκράτης δείχνει μάλιστα έναν ειλικρινή σεβασμό προς τις απόψεις του αντιπάλου του. (μονάδες 3)

(μονάδες 10)

B4. 1.

Να γράψετε μία λέξη αντώνυμη με τη σημασία που έχει στο κείμενο, στα αρχαία ελληνικά, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις: **μεγίστων, άδικία, τάξις, τάναντία, χωρισθείς** (μονάδες 5)

B4. 2.

Χρησιμοποιώντας τρία επίθετα του κειμένου να δημιουργήσετε στη νέα ελληνική ονοματικά σύνολα . (μονάδες 5)

(μονάδες 10)

B5. :

Με βάση το πρωτότυπο κείμενο και το μεταφρασμένο κείμενο που ακολουθεί να εξηγήσετε γιατί ο Αριστοτέλης θεωρεί επιτακτική την ανάγκη να ρυθμίσει ο νομοθέτης τα της παιδείας της πόλεως :

Ενώ ο δάσκαλός του, ο Πλάτων, αναπτύσσει τον προβληματισμό του για το δίκαιο και την παιδεία στο πλαίσιο μιας ιδεατής πολιτείας, ο ρεαλιστής Αριστοτέλης προβληματίζεται ρητά για την τρέχουσα εκπαιδευτική πραγματικότητα της εποχής του.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Πολιτικά, Θ 1.3-2.1, 1337a33-b11

Ότι, λοιπόν, πρέπει να υπάρχει ειδική νομοθεσία για την παιδεία και ότι πρέπει αυτή να είναι η ίδια για όλους, έγινε φανερό από τα παραπάνω. Αλλά δεν πρέπει να διαφεύγει την προσοχή μας, ποια πρέπει να είναι αυτή η παιδεία και με ποιο

σύστημα πρέπει να εκπαι δεύονται οι νέοι. Γιατί σήμερα υπάρχει διαφωνία ως προς το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που πρέπει να εφαρμοσθεί, αφού δεν παραδέχονται όλοι ότι τα ίδια πρέπει να μαθαίνουν οι νέοι ούτε όταν την αρετή, ούτε όταν τον άριστο βίο πρόκειται να επιδιώξουν, ούτε είναι ξεκαθαρισμένο αν η παιδεία πρέπει να έχει στόχο της την ανάπτυξη του πνεύματος μάλλον ή την διάπλαση του ήθους της ψυχής .

(μονάδες 10)

B. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ, ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ

Στον Περί Ειρήνης λόγο του ο Ισοκράτης, μετά και την αρνητική για τους Αθηναίους έκβαση του Συμμαχικού πολέμου (357–355 π.Χ.), επιχείρησε να πείσει τους συμπολίτες του να συνάψουν συνθήκη ειρήνης τόσο με τους αποστάτες συμμάχους τους όσο και με τις υπόλοιπες πόλεις, αποδεχόμενοι ακόμη και τους δυσμενείς όρους της ειρήνης του Ανταλκίδα (387 π.Χ.).

Ἡβουλόμην δ' ἄν, ὥσπερ πρόχειρόν ἐστιν ἐπαινέισθαι τὴν ἀρετὴν, οὕτω ῥάδιον

εἶναι πείσαι τοὺς ἀκούοντας ἀσκεῖν αὐτήν· νῦν δὲ δέδοικα μὴ μάτην τὰ τοιαῦτα

λέγωμεν. διεφθάρμεθα γὰρ πολὺν ἤδη χρόνον ὑπ' ἀνθρώπων οὐδὲν ἄλλ' ἢ

φενακίζειν δυναμένων, οἱ τοσοῦτον τοῦ πλήθους καταπεφρονήκασιν ὥσθ',

ὁπότεν βουληθῶσιν πόλεμον πρὸς τινὰς ἐξενεγκεῖν, αὐτοὶ χρήματα

λαμβάνοντες λέγειν τολμῶσιν ὡς χρὴ τοὺς προγόνους μιμεῖσθαι, καὶ μὴ

περιορᾶν ἡμᾶς αὐτοὺς καταγελωμένους, μηδὲ τὴν θάλατταν πλέοντας τοὺς μὴ

τάς συντάξεις ἐθέλοντας ἡμῖν ὑποτελεῖν. [37] ἡδέως ἂν οὖν αὐτῶν πυθοίμην,

τίσιν ἡμᾶς τῶν προγεγεννημένων κελεύουσιν ὁμοίους γίγνεσθαι, πότερα τοῖς

περὶ τὰ Περσικὰ γενομένοις, ἢ τοῖς πρὸ τοῦ πολέμου τοῦ Δεκελεικοῦ τὴν πόλιν

διοικήσασιν; εἰ μὲν γὰρ τούτοις, οὐδὲν ἄλλ' ἢ συμβουλεύουσιν ἡμῖν πάλιν περὶ
ἀνδραποδισμοῦ κινδυνεύειν·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1.

Να μεταφρασθεῖ το απόσπασμα << Ἡβουλόμεν δ' ἄν, ὥσπερ πρόχειρόν .....
ἡμῖν ὑποτελεῖν. >>

(μονάδες 10)

Γ2.

Ποια εἶναι , σύμφωνα με τον Ισοκράτη , τα χαρακτηριστικά των ανθρώπων που
οδήγησαν τους Αθηναίους σε λάθος αποφάσεις ;

(μονάδες 10)

Γ3. α .

Στο απόσπασμα << Ἡβουλόμεν δ' ἄν ..... ὑποτελεῖν.>> να βρείτε τρεις τύπους
συνηρημένων ρημάτων και να γράψετε το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής
του Ενεστώτα στη φωνή που βρίσκεται ο κάθε τύπος .

(μονάδες 3)

Γ3. β .

Να εντοπίσετε τρεις αντωνυμίες στο απόσπασμα , να αναγνωρίσετε το είδος
τους και να γράψετε τις πλάγιες πτώσεις του ενικού αριθμού . (μονάδες 3)

Γ3. γ.

ἐξενεγκεῖν , ἐθέλοντας : Να κλιθεῖ η υποτακτική παρακειμένου στη φωνή που
βρίσκονται οι ρηματικοί τύποι . (μονάδες 4)

(μονάδες 10)

Γ4. α. Να βρεθεῖ στο κείμενο ο β' ὀρος σύγκρισης και να δηλωθεῖ η εκφορά του.

(μονάδες 2)

Γ4. β. Να βρεθούν και να χαρακτηριστούν ως προς το είδος τους τα ἄν του
κειμένου . (μονάδες 2)

Γ4. γ. ὅποταν βουληθῶσιν πόλεμον πρὸς τινας ἐξενεγκεῖν : Να χαρακτηριστεῖ η
πρόταση . (είδος, εκφορά, χρησιμότητα) (μονάδες 4)

Γ4. δ. τὰ τοιαῦτα , χρόνον, λαμβάνοντες, ἡμῖν : Να χαρακτηριστούν συντακτικά οι παραπάνω λέξεις του αποσπάσματος . (μονάδες 5)
(μονάδες 10)

ΚΑΛΗ ΤΥΧΗ !!

